

AZ ELSŐ HŐ. (Lásd az 586. lapon.)

CSÖNDES FERKÓ.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

EZ HÁT valóságos élő rejtvény volt, ez a mi Feri pajtásunk, de senki sem bátorkodott közülünk annyira közeledni hozzá, hogy megfejtést kérjen tőle. Voltak akik hóbortos különöznek tartották, mások gógösnek s még mások ostoba tökfilkónak. Én a magam részéről nem gondoltam semmit, hanem beértem azzal, hogy szerettem őt s igyekeztem viszont megnyerni szeretetét.

Történt, hogy egy napon az ebéd idejét az iskolában kellett töltenem. — azaz, egyenesen kimondva, be voltam csukva. Délután Feri a többieknel jóval korábban jött az iskolába, mert valami feladványt akart elkészíteni, mielőtt a többiek zaja háborgatná. Nagyon csodálkozott, hogy engemet már ott lel, mindjárt ki is találta az igazat s kérdé, mért kaptam a büntetést?

— Oh, nem nagy dolog, felelém könnyedén. Mindössze annyi, hogy a latin nyelv tanárának egy »igen«-t mondtam »nem« helyett.

— Vagyis hazudtál, szölt Ferkó sajtáságos komolysággal.

— Hazudtam . . . hazudtam! No bizony! Mintha valami rettenetes bün volna, ha a tanuló mentegetőzni igyekszik. Az ember elkerüli a büntetést, ha lehet, és nem árt vele senkinek. Hol van ebben a nagy bün?

— A hazugság soha sem ártatlan . . . nem . . . a hazugság még akkor is nagy hiba, ha nem valami bünt leplezünk el vele.

E szavakat inkább csak magában dörmögve mondá s kezével homlokát dörsölé, mintha valami szomorú gondolatot akarna elűzni. Meglepetve néztem reá s én is inkább csak magamnak mondtam:

— Már hogy lehet olyan komolyan venni ilyen esékélységet!

Feri hevesen felém fordult s elfojtott hangon mondá:

— Csekélység! Ha tudnád, mennyire nyomja néha az ember lelkét az ilyen csekélység, akkor nem beszélnel így!

— Ferkó! Kedves barátom! Mily sajátságos hangon mondd ezt!

— Csodálkozol, ugy-e? Lásd, azért mondtam mert ámbár csak kevésel vagyok idősebb náladnál, mégis már igen keserves tapasztaláson estem keresztül és szeretuém, ha tégedet nem gyötörnének oly lelki furdalások, mint engemet. Régen látom, hogy jó barátom vagy. őszinte lehetek irányodban, elmondhatom neked történetemet . . . ámbár meglehet, hogy ha egyszer megtudod, akkor vége lesz barátságodnak és megvetéssel fordulsz el tőlem.

— Feri, hová gondolsz! Hát nem hiszed, hogy igazán szeretlek!

— Hiszem, tudom. — A délutáni lecke után jöjj hozzám, azután majd beszélgetünk bizalmasan. Elmondok neked mindent.

Az egész délutáni lecke alatt alig tudtam figyelni a tanár előadására, annyira izgatott és kíváncsi voltam, de egyuttal büszke is, mert ime, Feri engemet választott ki bizalmas barátjának. kinek fölfedi a rejtélyt, melyen eddig olyan hiába törtük a fejünket. Az előadás után

haza sem mentem ozsommálni, hanem siettem Ferihez; szívesen, de komolyan fogadtott. Aztán félre vonultunk egy csöndes zugba s itt Feri minden czeremoniázás nélkül hozzáfogott története elbeszéléséhez. A következőket mondá el:

— Azt talán tudod, hogy szüleim elhaltak, árva vagyok. Édes anyám testvére, a jó Pali bácsi a gyámatyám, ő kezeli a szüleimtől reám maradt vagyont, ő gondoskodik rólam s mielőtt e városkába jöttem iskolába, nála laktam szép falusi birtokán. A falu gyönyörű, nagy erdők közt van, de messze minden várostól, aminek az lett a következménye, hogy már jó nagy lettem s még nem jártam sehol nyilvános iskolába. A jó Pali bácsi mindig azt mondta, hogy még kicsiny vagyok, még nem hagyhat magamra, inkább tanít ő maga. Meg is tette s én nagyon jól éreztem magamat e sorban, mert leczkéim végeztével szabadon jártam-keltem a vidéken, erdőkön-mezőkön, pillangókat kergetve, erdei vad gyümölcsöt keresgélve. Jól ismertem az egész tájat, engemet is ismertek, nem kellett félnem senkitől; volt egy kis puskám is, de igazi puskám, ezt magammal vittem, ha az erdőbe mentem, ámbar ragadozó vadak nem igen tanyáztak a környéken.

Egy délután, kis puskámmal a vállamon ismét messze kalandoztam s addig-addig mentem előre, míg jóformán a szomszéd faluba értem. Épen visszafordultam, midőn szembe jött az öreg István bácsi, egy igen derék, de szegény öreg ember, ki abból élt, hogy a postáról széthordozta a leveleket a környékbeli falukba.

— Van-e valami a mi számunkra, István bácsi? kérdém jókedvűen.

— Bizony nincs, kedves ifjuraeskám... Hanem mégis... ha merném... ha meg nem sérteném az ifjurat...

— No csak ki vele, István bácsi! Kíván valamit?

— Egy nagy kérésem volna... Az ifiur bizonyosan az erdei uton megy haza, elhalad az erdőkerülő, Ambrus házacskája mellett. Ambrus koma számára van nálam egy levél s e miatt jó félmérföldet kellene gyalogolnom odáig, pedig még másfelé is sok utam van. Ha az ifiur szíves volna, hogy ezt a levelet átadná Ambrus komámnak...

— Oh szívesen, csak adja ide István bácsi.

István bácsi jól tudta, hogy ha az erdőben járok, mindig meglátogatom az öreg Ambrus házikóját. A leggyönyörűbb erdők egyike volt az, melynek felügyelete Ambrusra volt bízva. Az erdő birtokosa messze lakott, de erdőjét nyugodtan bízhatta a derék kerülőre, mert ez nem csak hű, becsületes ember volt, hanem úgy szerette is az erdőt, mint valami kis leányka az ő virágos kertecskéjét. Csinos kis háza volt az erdőn keresztül vezető ut mellett s ott lakott családjával csöndes boldogságban már husz esztendő óta. Irányomban mindig nagyon szíves volt s én is nagyon szerettem a derék öreget és gyermekeik, akik, ámbar az erdő közepén nőttek fel, igen jó, illedelmes gyermekek voltak.

Gyakran elvezetett az öreg Ambrus magával az erdő mélyébe s mesélt nekem mindenféle történeteket a vadászokról s

más gonosz emberekről, kik az erdőben garázdálkodnak. Ilyenkor bizony néha eserben hagyott bátorságom s félénken pillantgattam körül; de az öreg mosolygva mondá:

— Legyen nyugodt, ifiuram! Mig mellette m van, nincs mitől félnie; a kerülő elől futnak.

a vadorzók, jobban mint a pandur elől. Nem is tanácsolnám senkinek, hogy velem szembe szálljon.

Azután elvezetett a legszebb helyekre, megmutatta a legvénebb fákat s olyan büszke és boldog volt az ő kedves erdejében, hogy nem cserélt volna egy kis királylyal sem.

Ennek a derékembernek szólt a levél, melyet a postástól átvettem. Szaporán lépdeltem, zsebemben az írása. Jó messzire voltam Ambrus gaz-

da házától; legalább félóra kellett, hogy oda érjek. Vigán fütörészve haladtam előre, midőn egy kocsi ért utól s abból egyszerre többen kiáltották felém:

— Hohó! Ferkó, hát te mit csinálsz itt az országuton? Ülj fel a kocsiba!

Épen hozzád indulunk látogatóba! No, jöjj hamar!

Egy szomszéd falubeli birtokos fiai voltak, jó pajtásaim, kikhez gyakran eljárogattam; ők is sokszor átrándultak hozzám. Egy pillanattal később már fent voltam a kocsiban s annyit beszélünk,

tréfáltunk, hogy az öreg Ambrus leveléről bizony teljesen megfelekeztem. Barátaim késő estig nálam maradtak, másnap pedig vasárnap volt, délelőtt templomba mentem Pali bácsival, délután megismét látogatók érkeztek, nem mehettünk ki a házból. Harmadnap már teljesen megfelekeztem a levélről és soha nem is jut eszembe, ha nem találkozom a vén István bácsival, ki leveleket hozott nagybátyámnak s engemet megpillant-

AZ ELSŐ HÓ. (Lásd az 586. lapon.)

ván, azonnal kérdé:

— Ugy-e, kedves ifiur, átadta azt a levelet az öreg Ambrusnak?

A levelet! Akaratlanul zsebembe nyultam. — de a levél nem volt ott. Valjon hol az a levél? Tisztán emlékeztem,

hogy
tem l
bemb
tetten
va, ne
senki
hát h
Az ö
hordó
észre
zavar
szólt

—
sa, k
uracs
kem
képer
bad a
kell a
nek a
ifiur
brus

—
oda l
lém z
hirtel
dulta

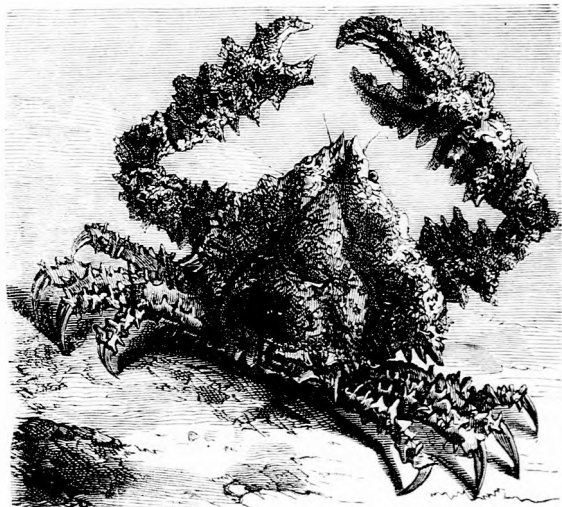
H
Meg
egész
rodva
hová
a sze
levél
tattat
házat
aszt
szekr
pírkó

hogyan nem vettem ki a zsebemből, nem tettem ki seholva, nem adtam senkinek. De hát hová lett? Az öreg levélhordó pedig észre nem véve zavaromat, így szökött tovább:

— Mert lássa, kedves ifiuracskám, nekem tulajdonképpen nem szabad a leveleket másra bíznom, magamnak kell átadnom... nem is adom akárkinek a kezébe... de azt tudom, hogy az ifiúrnak odaadhatom. Ugy-e átadta Ambrus komámnak a levelet?

— Oda... oda hát! félelmem zavartan s hirtelen elfordultam.

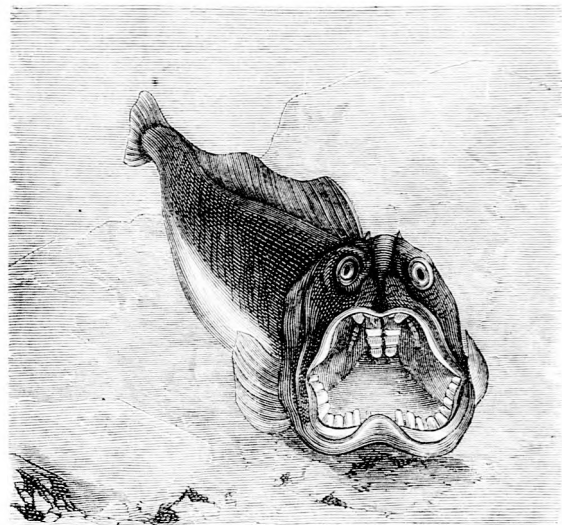
Hazudtam. Meg voltam egészen zavarodva. De hát hová is lett az a szerencsétlen levél? Összekuktattam az egész házat, minden asztalfiókot, szekrényt, papírkosarat, —

A TENGER LAKOSAI: A *Parthenope*. (L. az 587. l.)

mat, hogy abban a levélben bizony nem igen lehetett valami fontos dolog, mert ugyan ki írna valami fontos dolgot egy szegény erdőkerülőnek?

De az efféle haszontalan mentegetőzé-

A TENGER LAKOSAI: A *tengeri farkas*. (L. az 587. l.)

hasztalan! Kétségkívül elvesztettem még az uton.

Iparkodtam vigasztalódni azzal, hogy bizonyosan megtalálta valaki a levelet és elvitte az öreg Ambrusnak, mert hiszen rajta volt a cím a levélen; majd ismét azzal biztattam maga-

mat, hogy abban a levélben bizony nem igen lehetett valami fontos dolog, mert ugyan ki írna valami fontos dolgot egy szegény erdőkerülőnek?

De az efféle haszontalan mentegetőzések nem nyugtatták meg lelkiismeretemet s úgy éreztem, mintha mindenki leolvashatná arcomról elkövetett hibámat, melyet aztán még hazugsággal is tetéztem. És félig-meddig úgy is volt, mert nagybátyám részvevőleg kérdé:

— Talán beteg vagy, Feri? Olyan szomorúnak, levertnek látszol!

Tehát igazán meglátszott már arcomon, hogy lelkiismeretem nem tiszta? Leghelyesebb lett volna azonnal elmenem az öreg Ambrushoz és őszintén elmondanom neki mindent. Mennyi fájdalmat, szerencsétlenséget háritottam volna el ezzel magamról és másokról. De nem volt bátorságom ezt tenni, nem volt meg bennem az őszinte megbánás sem. Nemcsak nem mentem az öreg erdőkerülőhöz, hanem egészen abbahagytam erdei sétáimat is, csakhogy ne találkozzam valahol az öreg Ambrussal vagy a levélhordóval. Még nagybátyámnak is föltűnt, hogy örökké otthon ülök s neki aztán ismét hazudtam, azt mondtam, hogy megrándult a lábam, nem tudok sokat gyalogolni.

(Vége következik.)

SÓLYOM-VADÁSZAT.

(Képpel az 584—585. lapon.)

AZ volt aztán a gyöngy élet,
A sólyom-vadászat!
Többnyire csak ilyet látott
A rég elmúlt század.
Féskéből a kicsi sólymot
Ügyesen kiszedték
S az álarczot, hogy ne lásson.
A fejébe tették.
Jól tartották nyul- s őzhussal
És amire megnőtt:
Lábára kötöttek erős
Selyem-zsinór gyepelöt.
A lovag és a vár-asszony
Büszke paripákon.
Vadat üzve száguldoztak
Erdőkön, pusztákon.

A várur és a várasszony
Vad-üzésre szállván:
Sólyom ringott a csatlósok
Bal kezén vagy vállán.

S hogy a zajra, dobogásra
Fölriadt a gerle:
A sólyomrul lekapták a
»Fejkötőt« egyszerre.

Víjjogva szállt a magasba,
Röpkedett kényére
S mint a villám esapott aztán
Le a gerliczére.

Szét is szedi bizonyára
S megeszi egy végbül,
Ha a vadász le nem rántja
Zsinórral a légbül.

Majd kiérve a zöld rétre:
Pergő apró röppel
A nádasból nagy hápogva
Vadruca röpiült fel.

Haj! — utána eresztették
A vérengző sólymot.
Rucza egyet nyikkant s többé
Már egyet sem szólott.

A négy lábú vadra nyíllal,
Kelevézzel törtek.
Szárnyas vadat sólyom-esőrrel
És karommal öltek.

Már mostan a puska járja;
Csupán a nyulaeskát
Az alföldnek nagy pusztáin
Agárral fogatják.

Csak a sivatagon él még
A sólyom-vadászat.
Hol a barna vad beduin
Gyors paripán vágdat.

Hajrá! — és sólymát magasra
A kabyll röppenti —
A vonagló szárnyas vérit
Nyergére csöppenti.

AZ A FÖRTELMES EGÉR!

— Beszélyke. —

MAMA, édes mama! Nézze csak! Ez már mégis borzasztó! kiáltá a kis Andorka és siránkozva futott a mamához.

— Mi az? Mi baj, kis fiam!

— Az én jó pogácsámnak egy része le van rágva... pedig ott volt a nagy pohárszékben.

— Csakugyan! Egér rágta meg.

— De hiszen ez rettenetes! Az a förtelmes egér!

És a kis Andorka eldobta a jó pogácsát, melyet oly jó étvágygyal készült megenni. Mert a kis Andorka nagyon finnyás gyermek volt, szinte tulságosan szerette a tisztaságot s a világeért hozzá nem nyult semmihez, amit valamely állat, vagy akár csak egy piczinyke légy is érintett. És most megegye a pogácsát, melyet az egér megrágott, az a förtelmes egér, mely a falakban kis lyukakban lakik és éjjel mászkál a szobában, mint valami gonosztevő!

Ez bizony megesett, észre sem vették, midőn a nagy ebédlő szoba valamelyik sarkába egy egérsalád befészkelte magát s aztán éjenként látogatásokat tett mindenfelé. De hát hogy juthat be a nagy szekrénybe, hol az eleség el van zárva? Keresték, kutatták s végre találtak a szekrény alján egy kis lyukat, mely ajtóul szolgált az egereknek. Betömtek erősen, de Andorka mégsem tudott megnyugodni. Hátha az egerek újabb lyukat vájnak!

Elek, Andorka bátyja, nem siránkozott annyira az egerek miatt, sőt eleinte

gunyolta kis testvérét. Hanem bezzeg ő is csakhamar igazat adott Andorkának, mikor egy reggel föl akarta ölteni ujdonat új ruháját s úgy találta, hogy az egerek nagy lyukat rágta rajta. De már ez több volt, mint a mennyit ilyen kis vitézek elviselhettek, sőt most már a mama is boszankodott. A gyermekek nagy örömeire elhatározatott, hogy valamit tenni kell az egerek kipusztítására s Andorka szinte kipirult a boszuvágytól. De mit tegyenek? Nagyon egyszerű dolgot. A mama behozatta a szobába a nagy fekete macskát és éjszakára bent hagyta.

Ez éjszaka aztán nagy láрма, ugrálás, szaladgálás hallatszott az ebédlőből; a cicza vadászott s úgy látszik, bőven fogott prédát, mert reggel alig akarta megkóstolni a tejecskét, úgy jól volt lakva. Bizonyosan megevett néhány egeret.

— Ez pompás! kiálta Andorka kiélegített boszuérzéssel. — Most már nem fognak garázdálkodni azok a förtelmes egerek! Megették az én pogácsámat, de őket szőröstül-bőröstül megette a cicza! Ugy kellett nekik!

E napon délután a két kis fiu az ebédlőben játszott, a földön üldögélve farkoczkából házat építettek, midőn egyszerre halk, egészen halk vékony hangocskát hallottak. Odafordultak s íme, három piczinyke kis állatkát pillantottak meg, három piczi szürke kis egérkét. Látni lehetett, hogy e három kis teremtes most lépett először ki a világba; félénken, ügyetlenül mozogtak, a világosság mintha kápráztatta volna szemüket, jobbra-balra aggódalmasan nézegettek s

közben fájdalmasan czinczognak, mintha keresnének valakit.

— Egerek! kiáltá Elek.

Es még telve az egerek elleni boszuvágytól, fölkapott egy nagy könyvet, hogy agyonüsse a kis állatkákat. Azonban Andorka, ki egy ideig egészen elámulva nézte a piczi teremteseket, hirtelen megragadta Elek karját s részvevő hangon kiáltá:

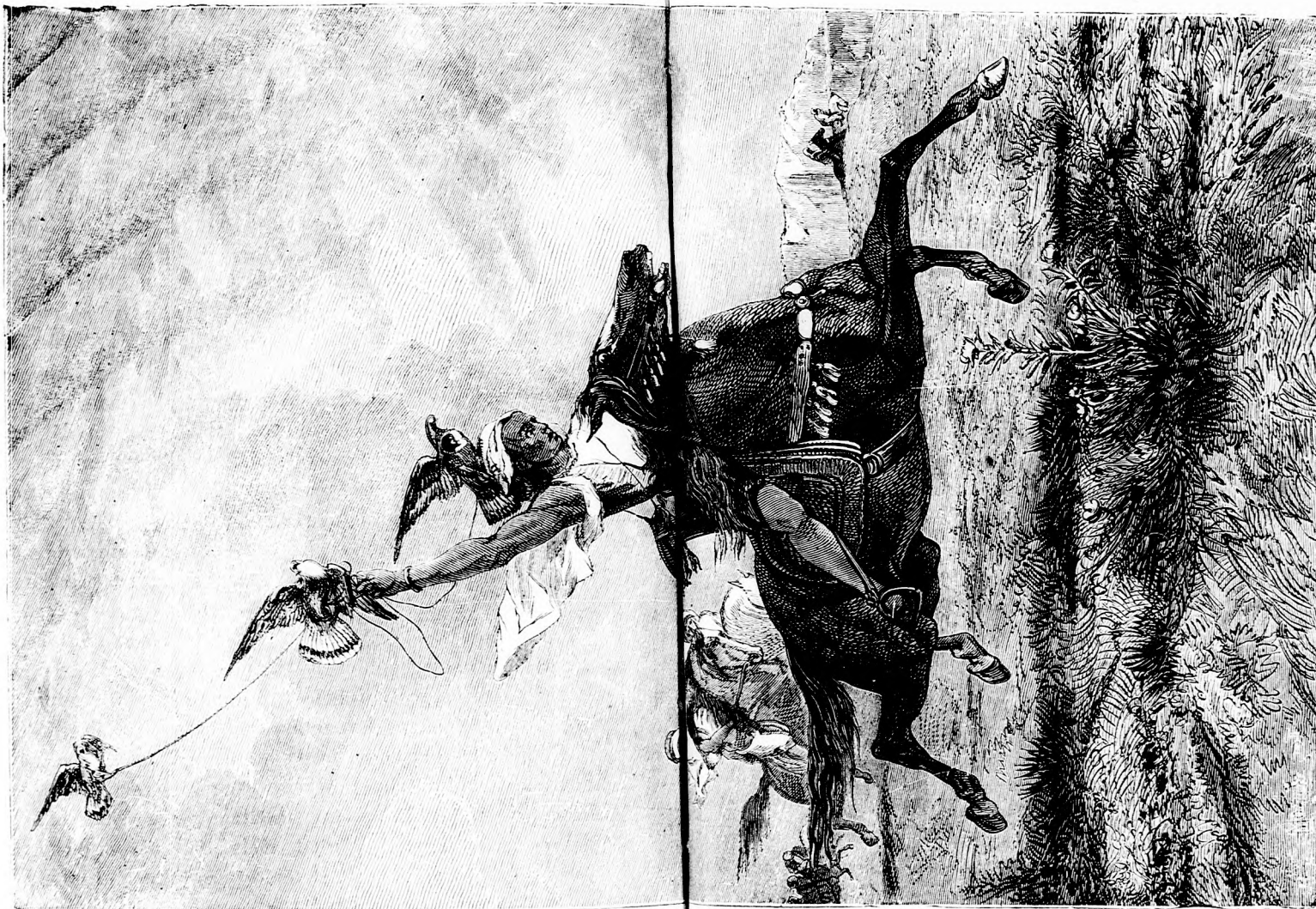
— Nem, ne bántsd szegényeket! Ezek az öreg egerek gyermekei.

— Hát aztán? felelt Elek kegyetlenül.

De mégsem bántotta a kiségeket, hanem közelebb lépett és kíváncsian nézte őket. Andorka is oda hajolt és így szólt.

— Nézd, milyen furcsa piczi állatok! Milyen piczinyek! Hogy reszketnek! De hát miért jöttek ide, miért nem maradtak a lyukban mamájuk mellett?

— Bizonyosan az ő mamájukat ölte meg ez éjjel a fekete macska s most nincs aki táplálja őket, szólt Elek.

— Oh, szegény kis állatkák! Nincs többé mamájuk! És Andorka valósággal könyezett azon gondolatra, hogy e

piczinyke teremteseknek nincs többé mamájuk. Szánakozva mondá:

— Nézd, Elek, hogy fáznak sze-

— Van eszed, Andorka? Talán bizony föl akarod nevelni ezeket az egereket? szólt Elek.

— De hát mit csináljunk velök? Látod, mennyire szenvednek szegénykék...

És Andorka elővette a kis kosarat, kibélelte mindenféle rongyokkal s ismét közeledett az egerek felé, hogy berakja őket a kosárba... Deamint feléjük nyult, erőtvett rajta a régi félelem, vagyis inkább borzongás... undorodott tőlök.

— Elek, fogd meg őket és tedd be ide a kosárkába! szólt bátyjához.

— Oh persze! én nem akarom őket fölnevelni, tehát nem isnyulok hozzájuk.

— Te rossz vagy, Elek! Kérlek, fogd meg őket... én nem

génykék! Csinálok nekik jó melegágycskát ide a kis kosárba aztán majd adok nekik enni is. . .

merem...

— Ha nem mered őket megfogni, akkor majd én agyonütöm. Nem enged-

betjük, hogy nagyra nőjjenek és aztán szintén pusztítsanak.

Andorka még egyszer az egérkék után nyult... de ismét csak borzadva visszarántotta kezét s utoljára is mit tudott tenni? — hát sirva fakadt. Erre aztán bejött a mama s megtudván a történeteket, így szólt Andorkához.

— Kedves fiacskám, igen szép, hogy megsajnáljad e piczinyke állatokat s Eleknek nincs igaza, hogy csufol e miatt. De lásd, kis fiam, aki jót akar cselekedni, annak bátornak is kell lenni s azért én is azt mondom; hogy ha ápolni akarod e kis egérkéket, magadnak kell hozzájok nyulnod.

(Vége következik.)

AZ ELSŐ HÓ.

(Képpel a czímlapon és az 580. lapon.)

TÉL van megint, esik a hó,
Az ablakban szegény anyó.
Bele néz a zord időbe:
»Beteg az én kis Juliskám —
Hej, szükségem van fűtore!«

Tél van megint, esik a hó,
Az ablakból nézi Kató,
Bele néz a zord időbe:
»Be csak pompás látvány, hogyha
Ide bent jól be van fűtve!«

ANTONIO.

(Képpel az 592. lapon.)

IGEN bizony, Antonio a neve, vagyis Tóni, Antal. — de azért mégsem olyan kis Antalka, amilyen kis olvasóim közt akad akárhány, — hanem vig csimpansz majom, akit gazdája elkeresztelt Antonionak és inasnak használja.

A majmok közt a legtanulékonyabb fajok közé tartozik a csimpansz. Egy ha-

jós kapitány a távoli Afrikából haza hozott magával egy ilyen csimpansz-majmot s kicsi korától tanította mindenféle mesterségre. És Antonio olyan ügyes is volt, hogy mindenkinek nagy mulatságára szolgált. Piros nadrágja volt, piros mellénye, fején pedig zöld sipkája s így járt nagy kényesen két lábon. Tudott az asztal körül kiszolgálni, tányért, bort előhozni, csak hogy vigyázni kellett reá, mert nagy kopé volt s gyakran megszökött valamely zugba a jó csemegéekkel s magának csapott lakomát, megitta a bort is és aztán vígan tántorogva botorkált, épen mint a részeg ember.

A tolvajság minden majomnak főbűne és Antonio is nagy zsivány volt. Mindenfelét ellopoított és eldugdosott s kezdetben nagy bajt okozott a házban, mert a háziur a cselédekre gyanakodott. Végre azonban rajta kapták Antonio barátunkat, amint épen egy ezüst gyertyatartót rejtegetett egy zugba. Találtak ott aztán százféle apróságot, kanalat, kendőket, üveget s ami épen megtetszett a gonosz majomnak. A lopásról nem is lehetett leszoktatni s csak arra ügyeltek, hova rejtegeti lopott kincseit; onnan aztán szépen visszahozták.

Csak egy baja volt Antonionak, a hideg. Mihelyt az ősz beköszönt, világért sem ment ki a szabadba, hanem mindenféle kendőket, takarókat öltött magára. De ha beeresztették a fűtött meleg szobába, ismét jókedvű lett és folytatta tréfás játékait.

JEGES MEDVÉK.

(Képpel az 589. l.)

AMEDVÉNEK többféle fajai között a legnagyobb és legfélelmesebb a jeges medve, mely azonban szerencsére nagyon, nagyon messze lakik tőlünk, az északi sarktenger vidékein, ott, a hol ember már nem is lakhatik s a hol alig néhány hétig

tart a nyár, úgy hogy állat és növény is igen kevés található a rettenetes hideg vidéken. De a jeges medve könnyen türi a szörnyű hideget, itt ő az ur és parancsoló, a jéghegyek és hómezők között tetszése szerint barangol s hol a jeges tengerben uszkal, hol a jéghegyeken mászkál, éhségében pedig vad dühvel bolyong mindenfelé, hogy zsákmányt találhasson.

Eledelét leginkább a vízben keresi s megöli még a nálánál nagyobb fókát is, melyet ravaszul kerit hatalmába. Ugyanis zajtalanul lemerül a tengerbe, egy darabon uszik s aztán elbukik a víz alá és pontosan kiszámítja a távolságot, hogy épen a fóka mellett bukkan föl ismét s agyon marczangolja a meglepett állatot. Különbösen is oly sebesen tud uszni, hogy a legsebesebb halakat utoléri és elfogja; el sem fárad egyhamar s 8—10 mértföldet is uszik egyfolytában. Járása a szárazföldön ingatag és bizonytalan, de ha üldözik, tud gyorsan is futni.

Ha jó prédára nem tud szert tenni, megeszi a bogyt és sovány tengeri növényt is, a téli évszakban pedig néhány hóra beássa magát a hóba, honnan aztán egészen lesoványodva és rettentően éhesen bujik elő. Ekkor aztán tömérdek halat és más állatot elpusztít s rövid idő alatt ismét kövérré hizik.

Délibb vidékre a jeges medve soha sem megy, nem szereti a meleget. Megesik azonban néha, hogy egy-egy nagy jégtablán ülve letéved akarata ellen is déli tájakra, hol aztán a tengerparti lakosság nagy hajtó vadászatot rendez ellene. Az ilyen vadászat nagyon veszedelmes multság, mert a jeges medve nagyon erős és bátor állat; de ha elfogják, ez aztán jó zsákmány a vadászoknak.

A jeges medve husa jóízű, zsirját is használják, bundája pedig, mely szép sárgás-fehér, igen becses portéka.

A TENGER LAKOSAI.

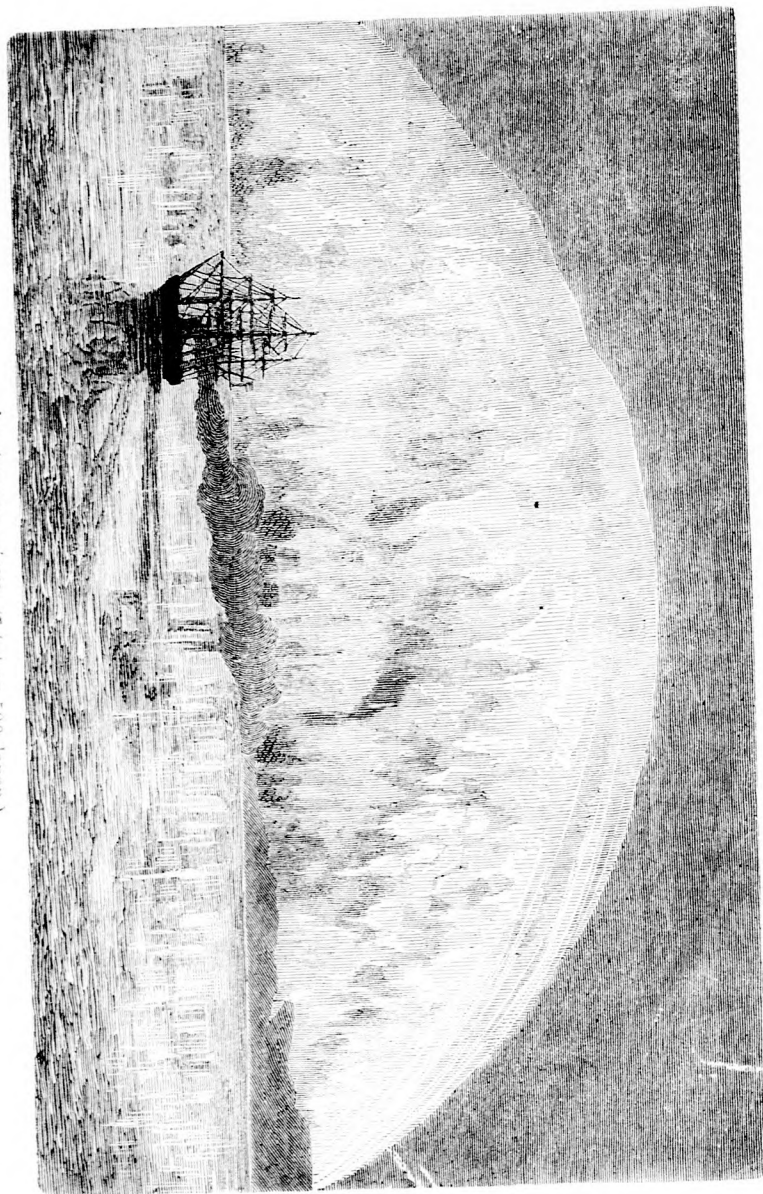
— A Parthenope. — A tengeri farkas. —

(Képekkel az 581. lapon.)

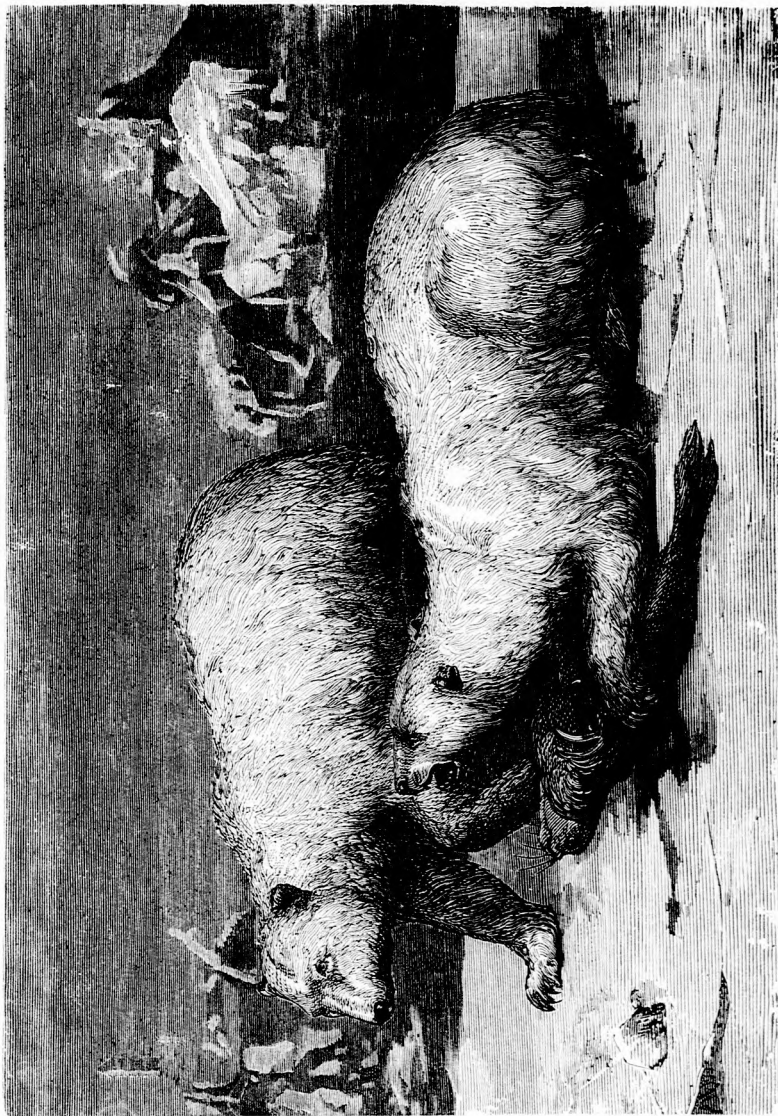
EZUTTAL ismét két furcsa állatot mutatok nektek. Mindakettő a tengerben lakik és bizony okosan is teszi, hogy elbujik a víz mélységes fenekére, mert olyan csuf egyik is, másik is, hogy ugyan csak megijednénk, ha úgy veletlenül találkoznánk velők.

Az egyik a »Parthenope« Ez a rákok fajához tartozik, de a mi jámbor kis rákjaink ugyancsak csodálkoznának, ha ezt a tengeri rokonukat megpillantanák, mert a Parthenope valóságos szörnyeteg. Huszszorta nagyobb a mi rákjainknál, pánczélja pedig csupa göres, úgy hogy ha csöndesen áll a víz fenekén, valami kis köszirtnek lehetne tartani. Ollójában roppant ereje van s amit egyszer megesz, az ugyan nem egykönnyen szabadul tőle. De épen ez válik vesztére, mert a hajósok oda tartanak neki csalétket, ezt megragadja s ezzel együtt aztán kihuzzák és megölik. Husa igen jó és olyan sok, hogy egy ilyen rákból több ember jóllakhatik.

A másik »tengeri farkas.« Ez nem olyan négy lábu, lompos farku farkas, mint a milyen a mi erdeinkben szokott tanyázni, hanem egy nagy hal, körülbelül egy öl hosszú, úgy hogy egy ember alig bírja a vízből kihuzni. Tengeri farkasnak azért nevezték el, mert rettenetes szája van, melylyel rögtön agyonharap mindent, ami eléje kerül. Elesége kisebb halakból áll s ezeket rettentően pusztítja. Roppant gyorsan tud uszni s váratlanul ott terem a kis halak közt, melyek nagy seregben szoktak együtt járni. Bekap közülök huszat is egyszerre s hiába menekülnek előle, utoléri őket s addig pusztítja szegénykéket, míg csak jól nem lakott; ez pedig sokáig tart, mert épen olyan falánk, mint a mi erdei farkasunk.

AZ ÉSZAKI ERENY. (Első az 590. lapon.)

JÉGES MEDVÉK. (Lásd az 586. lapon.)

AZ ÉSZAKI FÉNY.

(Képpel az 588. lapon.)

Mi az északi fény? Láttatok-e már? Mert néha láthatni nálunk is, ámbar sokszor esztendők mulnak, míg egy-egy éjjel hirtelen megjelen. Ilyenkor az égboltozat észak felé lángvörössé válik, mintha valami roppant tűz fénye verődne rajta vissza. Néha csak rövid ideig, de néha egy óráig is eltart e pompás tűnemény, míg végre halványodni kezd és lassanként egészen elenyészik, újból sötét az éjszaka.

De amit mi csak ritkán és rövid ideig látunk, az nagyon közönséges tűnemény a távoli északi sarkvidéken, ott, hol majdnem örökös tél uralkodik s hol a téli évszakban három hónapig a napot nem is látják, folytonos sötétség van, melyet csak az északi fény tör meg koronként. És ott az északi fény sokkal ragyogóbb, nagyobbserű, mint amit mi néha látunk. A hajósok, kik ama tájon jártak, így írják le:

Az égboltozat azon részen, hol a esodás szépségű fény megjelenni készül, eleinte szennyes és zavaros kezd lenni aztán sűrű ködhez hasonló légtömeg válik láthatóvá. Sok utazó mondja, hogy sajátosságok hangok is hallhatók, ropogás, reccsés, pattogás, mitől az állatok, főleg a vadászkutyák szűkülve földre lapulnak. A sötét ködszerű légtömegeből lassanként vakító fényességű félkör kezd kibontakozni, mely mindakét végével messze a láthatár szélén a földre látszik támaszkodni. Az egész tűnemény majd magasabbra emelkedik, majd alább ereszkedik és a leghirtelenebben egymást követő változatokon megy keresztül.

Néhány óra elteltével a fényes iyből egyes fényoszlopok válnak ki és vilámgyorsasággal emelkednek a magasba, hol aztán a legszebb színváltozatokat mutató apróbb sugarakra oszlanak. A fényoszlop majd hosszabbá, majd rövi-

debbé válik, míg végre elenyészik s nyomban egy másik terem helyében. Sokszor a fényes kör minden pontjából egyszerre emelkedik számos ilyen fényoszlop, s ezek aztán mindannyian tömérdek apró sugárra oszolván, az egész északi láthatárt a leggyönyörűbb tűzjáték színhelyévé varázsolják.

Az északi fény oly erős, hogy világánál olvasni is lehet s nagyon jó, hogy így van, mert különben azok a szegény emberek, kik ott járnak, hónapokig tartó sötét északában élnek.

Kis Értésítő.

— Hiba-igazítás. —

A „*Kis Lap*” mult (36-ik) számában foglalt »*Drága perecz*» című költeményben egy értelemzavaró hiba esüszott be. Ugyanis a verses elbeszélés második hasábjában a 2-ik strófa első szava nem úgy olvasandó hogy »*verekedtél*» — hanem »*vezekeltél*»; t. i. a péklegény mondja a kis varga-inasnak, hogy, mert szorongásával, félelmével a lopott pereczért úgy is *megvezekeltél*, elhatározza, hogy megmenti a rendőrtől.

A sajtó-hiba régi átka minden lapnak, könyvnek, s az utólagos hiba-igazítással csak félig van segítve.

Azért hát, kis olvasóim, ha mit nem bírtok megérteni „*Kis Lap*”-otokban, csak bizalommal forduljatok végette hozzám s én szívesen felvilágosítlak; mert nincs az az emberi szem, bár mily gyakorolt is, hogy el ne esüsszék egy-egy sor vagy szó fölött. Pedig a „*Kis Lap*”, mielőtt kezetekbe kerül, 16 kézen megy át és 8 szem olvassa.

A főntebb helyreigazított hibát is egy kis pajtásotok, *Szerencs Dani* figyelmének köszönhetem, »mert«, ugymond, »nem értettem, hogy a varga inas, aki a pereczét elcsente, mért »*verekedtél*» volna? — mikor inkább azon kellett lennie, hogy még csak észre se vegyék.«

Vegyétek figyelembe úgy ez egyes hibára vonatkozó, mint a sajtóhibákról általában elmondott soraimat. **Forgó bácsi.**

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez!

A „KIS LAP“ most folyó IX-ik kötete vége felé közeledvén, kérjük a t. szüléket, tanítókat és lapunk minden barátját, hogy előfizetésüket a lap pontos szétküldhetése érdekében mielőbb megújítani sziveskedjenek.

Az évről évre növekedő pártolás, melylyel lapunk nemcsak a kis olvasók sorában, hanem a szüléknél és a nevelésügy hivatott képviselőinél találkozik, bizonyosságul szolgál arra, hogy az ísvény, melyen Forgó bácsi mulatva vezeti kis olvasóit mindig újabb megújabb ismeretek felé, helyesen van megválasztva. Forgó bácsi tehát ezentul is megmarad eddigi iránya mellett s a „KIS LAP“ jövőre is hiv barátja lesz a gyermekvilágnak, melynek szórakozást s szellemi, erkölcsi gyarapodást nyújtani hivatásául ismeri.

Az 1876. évi első számmal meginduló X-ik kötet tartalma ép oly gazdag és változatos lesz, mint az eddig megjelenteké. Minden számban művészi kivitelű rajzokat közlünk, míg a szövegben elbeszélések, mesék, ismeretterjesztő cikkek és leírások fognak változkozni. Az első számban hosszabb elbeszélést kezdünk.

„Klári néni növendékei“

czim alatt, ugyanazon szerzőtől, ki a kis olvasóink által oly rendkívüli érdekléssel fogadott „Ezer baj közt“ czimű elbeszélést írta s kinek újabb műve, azt hisszük, hasonló tetszésben fog részesülni. Közölni fogunk továbbá, úgy mint eddig, rejtvényeket, feladványokat s lesznek ismét nagyobb pályafeladványok is, díszes jutalmakkal a legjobb pályaművek beküldői részére.

Az új kötetnél tehát reméli Forgó bácsi, hogy nemcsak eddigi k's olvasóinak seregét fogja ismét együtt látni, hanem nyer új híveket is, kiket hasonló szeretettel fog oktatni és mulattatni.

Forgó bácsi

felelős szerkesztő.

A „KIS LAP“ megjelen hetenkint egyszer, egy teljes iven, színezett czimképpel s a szövegben számos művészi rajzzal.

Előfizetési ára:

Félévre 2 frt 40 kr.

Negyedévre 1 frt 20 kr.

Az előfizetési pénzek (melyeknek elküldésére legcélszerűbb a postai utalványok használata) az Athenaeum kiadóhivatalához, Budapest, Ferencziek tere 7 sz. intézendők.

A „KIS LAP“ Kiadó-hivatala.

ANTONIO. (Lásd az 586. lapon.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest barátok tere, 7-ik sz. Athenaeum-épület.
 Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
 Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.